

SAŽETAK PRESUDE

ANTOVIĆ I MIRKOVIĆ PROTIV CRNE GORE OD 28. STUDENOG 2017. GODINE ZAHTJEV BR. 70838/13

*Postavljanje video nadzora u sveučilišne dvorane uzrokovalo je
povredu prava na privatni život*

ČINJENICE

Podnositelji zahtjeva su dva profesora s Prirodno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Crnoj gori. Dana 24. veljače 2011. godine Dekan spomenutog fakulteta donio je odluku o uvođenju video nadzora u sedam predavaonica te ispred dekanata s ciljem zaštite ljudi i imovine te radi praćenja izvršavanja nastavnih aktivnosti. Protiv navedene odluke podnositelji su pokrenuli postupak pred Agencijom za zaštitu osobnih podataka navodeći kako ne postoji zakonski utemeljen razlog za postavljanje video nadzora. Vijeće Agencije za zaštitu osobnih podataka utvrdilo je kako sporni video nadzor nije u skladu sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka jer nije dokazano da postoji ikakva opasnost za ljude i imovinu na fakultetu, a nadzor nastavnih aktivnosti nije legitimna osnova za uvođenje video nadzora. Savjet je naložio uklanjanje kamera i brisanje prikupljenih podataka.

Podnositelji su potom podnijeli i tužbu za naknadu štete radi povrede prava na privatni život, koju je tužbu Osnovni sud u Podgorici odbio uz obrazloženje kako je Sveučilište javna institucija koja provodi aktivnosti od javnog interesa, što uključuje i nastavne aktivnosti koje se provode u predavaonicama gdje profesori nikad nisu sami i stoga se ne mogu pozvati na povredu prava na privatnost, niti se prikupljeni podaci mogu smatrati osobnima. Viši sud u Podgorici potvrdio je prvostupanjsku presudu, a podnositelji nisu podnijeli ustavnu tužbu.

PRIGOVORI

Pozivajući se na članak 8. Konvencije (pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života), podnositelji su prigovorili da je postavljanjem i uporabom video nadzora u sveučilišnim predavaonicama povrijeđeno njihovo pravo na privatnost.

ODLUKA SUDA

Sud je najprije utvrdio da se pravo na privatni život zajamčeno člankom 8. Konvencije treba tumačiti u širem smislu, odnosno uključujući i pravo na „privatni društveni život“. Sud je i ranije zauzeo stajalište kako pojam „privatnog života“ može uključivati i profesionalne aktivnosti odnosno aktivnosti koje se odvijaju u javnom kontekstu. Pojedinci na radnom mjestu dolaze u interakciju s drugim ljudima i stvaraju društvene veze te je ponekad teško jasno razlikovati spadaju li iste u sferu privatnog života ili javnog djelovanja.

U konkretnom slučaju sveučilišne predavaonice su mjesta gdje profesori ne samo održavaju predavanja studentima nego i dolaze u interakciju s njima razvijajući međusobne odnose i izgrađujući društveni identitet. Sud je stoga zaključio da su podaci prikupljeni putem spornog video nadzora vezani uz privatni život podnositelja zahtjeva, te je time članak 8. Konvencije primjenjiv.

Osvrćući se na prigovor Vlade kako nisu iscrpljena sva domaća pravna sredstva, Sud je utvrdio kako je zahtjev podnesen u listopadu 2013. godine, dakle puno prije nego je ustavna tužba postala učinkovit pravni lijek u tuženoj državi, zbog čega smatra da ga podnositelji nisu bili dužni iskoristiti.

Video nadzor zaposlenika na radnom mjestu predstavlja znatno zadiranje u zaposlenikov privatni život te se ono može opravdati jedino razlozima navedenim u stavku 2 članku 8. Konvencije (interes državne sigurnosti, javnog reda i mira, ili gospodarske dobrobiti zemlje, sprječavanje nereda ili zločina, zaštita zdravlja ili morala ili zaštita prava i sloboda drugih).

U konkretnom slučaju video nadzor postavljen je radi zaštite imovine i ljudi te radi praćenja izvršavanja nastavnih aktivnosti. Agencija za zaštitu osobnih podataka, za razliku od domaćih sudova, utvrdila je kako praćenje izvršavanja nastavnih aktivnosti nije zakonski opravdana osnova za uvođenje video nadzora, a osim toga nije niti dokazano da postoji ikakva opasnost za ljude i imovinu. Uzimajući u obzir navedenu odluku Agencije kao i činjenicu da nisu ispunjeni zakonski uvjeti za postavljanje video nadzora, Sud je utvrdio kako predmetno zadiranje u privatni život podnositelja nije u skladu sa zakonom te predstavlja povredu članka 8. Konvencije.

PRAVEDNA NAKNADA

1.000 eura na ime neimovinske štete

1.669,50 eura na ime troškova i izdataka

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.